

VÝZVA K PŘEDLOŽENÍ FAKTICKÝCH PODKLADŮ PRO POSOUZENÍ DOPADŮ

NÁZEV INICIATIVY	Aktivace pravidel EU pro rádiová zařízení pro rekonfigurovatelné rádiové systémy
PŘÍSLUŠNÉ GŘ (ODPOVĚDNÉ ODDĚLENÍ)	GROW.H2
PRAVDĚPODOBNÝ DRUH INICIATIVY	Nařízení Komise v přenesené pravomoci
PŘEDBĚŽNÝ HARMONOGRAM	Q2/2026
DALŠÍ INFORMACE	https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/electrical-and-electronic-engineering-industries-eei/radio-equipment-directive-red_en

A. Politické souvislosti, vymezení problému a kontrola subsidiarity

Politické souvislosti

Směrnice o rádiových zařízeních ([2014/53/EU](#)) si klade za cíl vytvořit jednotný trh s rádiovými zařízeními a zajistit jejich bezpečnost. Stanoví základní požadavky na zdraví, ochranu rádiového spektra a přístup k tísňovým službám při uvádění zařízení na trh.

Technologický pokrok změnil způsob navrhování rádiových zařízení. Vlastnosti rádiových zařízení již nejsou pevně zabudovány do výrobku, ale stále častěji se nastavují softwarově. Aktualizace a nahrávání softwaru mohou (náhodně) vést k tomu, že výrobek přestane být bezpečný nebo začne vytvářet škodlivé interference ovlivňující základní radiokomunikační služby.

Směrnice obsahuje některá ustanovení, která by v případě aktivace posílila kontrolu aktualizací a nahrávání softwaru, aby se zajistilo, že soulad zařízení s požadavky směrnice nebude během jeho životního cyklu ohrožen. Členské státy EU požádaly Komisi, aby prozkoumala možnost aktivace výše uvedených ustanovení směrnice. Požadavky stávající směrnice týkající se kybernetické bezpečnosti nebudou touto iniciativou pokryty, neboť budou převedeny do aktu o kybernetické odolnosti.

Základem konkurenceschopnosti průmyslu EU je podpora fungujícího jednotného trhu. Tato iniciativa by přispěla k jednotnému trhu s rádiovými zařízeními tím, že by výrobcům poskytla jasná pravidla, která by zajistila, že výrobky i po aktualizaci softwaru zůstanou bezpečné. To také posílí důvěru spotřebitelů ve výrobky v oblasti rádiových zařízení. Iniciativa by dále přispěla k digitální transformaci a k bezpečnosti EU. Řeší důsledek digitální transformace, tj. skutečnost, že software nyní může negativně ovlivnit bezpečnost a prevenci interferencí ovlivňujících rádiová zařízení.

Problém, který má iniciativa řešit

Rádiová zařízení se vyvíjejí rychlým tempem. V minulosti byla většina vlastností rádiových zařízení, které jsou podle směrnice relevantní, implementována prostřednictvím hardwaru. Uživatelé je proto nemohli později upravovat a vyhovující zařízení zůstalo vyhovující po celou dobu svého životního cyklu.

V současné době výrobci stále častěji používají generické čipové sady a výrobky, které lze konfigurovat softwarově. Díky tomu je implementace výše uvedených rádiových parametrů flexibilnější, takže vlastnosti zařízení lze v průběhu životnosti výrobku měnit.

Tento přístup, nazývaný „rekonfigurovatelné rádiové systémy“ nebo „softwarově definované rádiové systémy“, je ekonomicky výhodný, protože stejný výrobek lze konfigurovat pro různé účely. To přináší úspory z rozsahu i úspory nákladů. Začal vznikat také odpovídající trh se softwarem.

Rekonfigurovatelné rádiové systémy jsou z regulačního hlediska výzvou, protože po nahrání nebo aktualizaci softwaru již výrobek nemusí být v souladu se směrnicí. Může se například zvýšit výkon zařízení nebo změnit frekvence, které zařízení používá. To by se již mohlo týkat interferencí některých produktů Wi-Fi ovlivňujících meteorologické radary. V takových případech by výrobek již nemusel být bezpečný nebo by mohl způsobovat škodlivé interference ovlivňující základní radiokomunikační služby.

Očekává se, že tento problém se v budoucnu zhorší, neboť výrobci stále více používají aktualizovatelný software,

který kontroluje funkční charakteristiky výrobku související se základními požadavky směrnice.
Základ pro opatření na úrovni EU (právní základ a kontrola subsidiarity)
Právní základ
Směrnice, která vychází z článku 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, upravuje uvádění rádiových zařízení na trh, nikoli však jejich používání. Obsahuje dvě ustanovení (čl. 3 odst. 3 písm. i) a článek 4), která se výslovně zabývají aktualizacemi a nahráváním softwaru, jež mohou ohrozit soulad se základními požadavky. Komise je zmocněna aktivovat tato ustanovení prostřednictvím aktů v přenesené pravomoci.
Praktická potřeba opatření na úrovni EU
Směrnice stanoví různé požadavky na rádiová zařízení uváděná na trh EU. Umožňuje, aby Komise přijala akty v přenesené pravomoci podle dvou výše uvedených článků. Pro všechny členské státy bude obtížné řešit takovou záležitost jednostrannými opatřeními, aby se vypořádaly s rostoucím bezpečnostním problémem způsobeným aktualizacemi a nahráváním softwaru. Proto je vhodné přijmout opatření na úrovni EU. To také vytváří přidanou hodnotu, protože zajišťuje právní jasnost a harmonizované požadavky na jednotném trhu s rádiovými zařízeními.
B. Cíle a možnosti politiky
Cílem této iniciativy je zajistit, aby byla rádiová zařízení po celou dobu své životnosti v souladu se základními požadavky směrnice. Konkrétně má zabránit tomu, aby aktualizace a nahrávání softwaru způsobovaly nesoulad se směrnicí, který by mohl vést k nebezpečným výrobkům a nebezpečným interferencím. Možnosti politiky jsou tyto: • Možnost 0 (základní scénář): Výrobci by nebyli povinni provádět žádná konkrétní opatření, jak je tomu v současnosti. • Možnost 1: Odvětví by mělo samoregulací zajistit, aby software nahraný do rádiového zařízení neohrožoval původní soulad s právními předpisy. To by vyžadovalo memorandum o porozumění nebo rovnocenný nástroj pro zvýšení povědomí o současné situaci. • Možnost 2, přijetí aktu v přenesené pravomoci podle článku 4 směrnice: To by vyžadovalo, aby výrobci rádiových zařízení a softwaru umožnili používání rádiových zařízení v souladu s jejich určením. Před nahráním softwaru do rádiového zařízení by byli povinni poskytnout členským státům a Komisi informace o souladu zamýšlených kombinací rádiového zařízení a softwaru s právními předpisy. Bylo by třeba prozkoumat konkrétní praktické mechanismy pro poskytování těchto informací, jako je prohlášení o shodě nebo veřejná databáze. • Možnost 3, přijetí aktu v přenesené pravomoci podle čl. 3 odst. 3 písm. i) směrnice: To by vyžadovalo funkční charakteristiky rádiového zařízení, které by zajistily, že software lze nahrát pouze tehdy, když výrobce prokáže soulad kombinace rádiového zařízení a softwaru s právními předpisy. Splnění tohoto požadavku by muselo být prokázáno pro účely přístupu na trh s rádiovými zařízeními. • Možnost 4, přijetí aktu v přenesené pravomoci podle čl. 3 odst. 3 písm. i) a podle článku 4: Pro účely přístupu rádiových zařízení na trh bude nutné prokázat oba požadavky uvedené v možnostech 2 a 3. Posouzení dopadů prověří, na které kategorie rádiových zařízení by se měly tyto možnosti politiky vztahovat. Požadavky na kybernetickou bezpečnost jsou mimo oblast působnosti této iniciativy. I když jsou součástí soupisu požadavků směrnice, bude se politika produktů kybernetické bezpečnosti řídit aktem o kybernetické odolnosti.
C. Pravděpodobné dopady
Cílem těchto možností je zajistit, aby rádiová zařízení bylo možné bezpečně používat a aby nevytvářela škodlivé interference. Z toho by měli prospěch především spotřebitelé, kteří tyto výrobky používají, a výrobci, kteří do svých výrobků integrují rádiová zařízení. Harmonizovaná pravidla v této oblasti by mohla být přínosem pro malé podniky (ať už výrobce nebo uživatele). Náklady na zajištění souladu svých výrobků s dodatečnými požadavky by nesli především výrobci rádiových zařízení a vývojáři softwaru. Výrobci i vývojáři softwaru mají zároveň zájem na tom, aby jejich výrobky byly bezpečné a fungovaly bez problémů. Jsou zde i menší přínosy pro životní prostředí a společnost, protože výrobky by se používaly déle, pokud by bylo zajištěno, že jejich používání zůstane bezpečné po celou dobu jejich životnosti. Zařízení by se nevyhazovala z toho důvodu, že aktualizace nebo nahrání softwaru negativně zasahuje do jejich fungování. To vede ke snížení množství elektronického odpadu a k úsporám pro spotřebitele, kteří nemusí kupovat nová zařízení. Bezpečné používání výrobků je samo o sobě společenským přínosem. Tyto náklady a přínosy by se uplatnily stejnou měrou na celém jednotném trhu EU. Výrobci by mohli těžit ze

synergií, kdyby své výrobky přizpůsobili požadavkům aktu o kybernetické odolnosti a této iniciativy současně, čímž by se omezila zátěž pro společnosti. Akt o kybernetické odolnosti upravuje aktualizace a nahrávání softwaru s cílem zajistit kybernetickou bezpečnost (zejména ochranu údajů a soukromí), zatímco tato iniciativa by zajistila fyzickou bezpečnost zařízení a zabránila by rušení. Nové požadavky v rámci různých možností politiky by mohly být impulsem k zavedení podobných pravidel pro země mimo EU. Podobně mohou výrobci dobrovolně prodávat výrobky, které jsou v souladu s těmito novými pravidly EU, i jinde ve světě.

D. Nástroje zlepšování právní úpravy

Posouzení dopadů

Tato iniciativa bude podpořena posouzením dopadů, které má být předloženo Výboru pro kontrolu regulace ve 3. čtvrtletí roku 2025. Posouzení dopadů bude zahrnovat výsledky probíhající studie.

Konzultační strategie

Interakce mezi softwarem a vlastnostmi zařízení jsou složité a někdy je obtížné je předvídat. Komise proto bude konzultovat s odborníky, aby pochopila velikost a rozsah tohoto problému. Kromě toho by konzultace měly objasnit náklady, přínosy a další důsledky jednotlivých možností politiky.

Vzhledem k technické povaze této iniciativy a skutečnosti, že cílové zájmové skupiny jsou dobře definovány, nebude prováděna zvláštní veřejná konzultace. Místo toho budou příslušné informace shromážděny prostřednictvím této výzvy k předložení faktických podkladů a cílených konzultací.

Konzultace se zaměřují na profesionální zúčastněné strany, jako jsou veřejné orgány, včetně orgánů dozoru nad trhem a orgánů správy spektra, oznámené subjekty, normalizační organizace, podniky, včetně výrobců, dovozců a jejich zástupců, sdružení uživatelů a spotřebitelů a akademická obec. Konzultace s nimi budou probíhat prostřednictvím rozhovorů, pracovních skupin a cíleného průzkumu. Konzultace se uskuteční v angličtině.

Výzva k předložení faktických podkladů bude zveřejněna na internetových stránkách Komise po dobu čtyř týdnů. Text bude k dispozici ve všech úředních jazycích EU.

Široká veřejnost (tj. spotřebitelé) není do této iniciativy přímo zapojena. Jedná se o software, který může měnit rádiové parametry. To může například způsobit rušení telekomunikačních služeb. Spotřebitelé nemají ve svých zařízeních přístup k tomuto typu softwaru. Problémy mohou způsobovat především aktualizace od výrobců nebo od velmi specializovaných komunit, například aktualizace firmwaru.